

ชื่อวิทยานิพนธ์	: วิเคราะห์คติธรรมจากประเพณีการบำเพ็ญกุศลศพของ ชุมชนตำบลกลันทา อำเภอบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
ผู้วิจัย	: พระประพันธ์ กตคุโณ (สันทาลุนัย)
ปริญญา	: พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	: ดร.ชยาภรณ์ สุขประเสริฐ บ.ศ. ๓, M.B.A. (บริหารธุรกิจ), ศน.ม. (พุทธศาสนาและปรัชญา), พธ.ด.(พระพุทธศาสนา) : ดร.พีรพงษ์ มาลา พธ.บ.(ปรัชญา), ศศ.ม.(จริยศาสตร์), Ph.D. (Philosophy)
วันสำเร็จการศึกษา	: ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๙

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัย เรื่องวิเคราะห์คติธรรมจากประเพณีการบำเพ็ญกุศลศพของชุมชนตำบลกลันทา อำเภอบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ มีจุดประสงค์ ๓ ประการ คือ ๑) เพื่อศึกษาการบำเพ็ญกุศลศพในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ๒) เพื่อศึกษาการบำเพ็ญกุศลศพของชุมชนตำบลกลันทา อำเภอบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ และ ๓) เพื่อศึกษาคติธรรมจากประเพณีงานบำเพ็ญกุศลศพของชุมชนตำบลกลันทา อำเภอบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

ผลการวิจัยพบว่า ความตาย คือกระบวนการจบของชีวิต การสิ้นใจ การสิ้นสภาพของการมีชีวิต แนวคิดเรื่องความตายในทางพระพุทธศาสนาเถรวาทชี้ว่าความตายเป็นเรื่องปกติธรรมดาของชีวิต แต่สาระแห่งการตายสามารถนำมาสร้างสิ่งดีงาม นำมาเป็นเครื่องเตือนสติไม่ให้ประมาทมัวเมาในวัยในชีวิต เป็นอุปกณ์ในการสอนธรรม พร้อมนำไปปฏิบัติจนบรรลุผลสำเร็จในการดำเนินชีวิตได้เป็นอย่างดี และสามารถทำให้บรรลุผลต่อไป การสิ้นชีวิต มีเหตุที่ทำให้เกิดขึ้น ๔ ประการ คือ ๑) อายุขยะมรณะ ได้แก่ ตายเพราะสิ้นอายุ ๒) กัมมัขยะมรณะ ได้แก่ ตายเพราะสิ้นกรรม ๓) อุภยักขยะมรณะ ได้แก่ ตายเพราะสิ้นทั้งอายุและกรรมทั้งสองพร้อมกัน ๔) อุปัจเฉทมรณะ ได้แก่ ตายเพราะกรรมเข้าไปตรึงตรอน สมัยพุทธกาลให้ความสำคัญในการจัดพิธีกรรมเกี่ยวกับการตาย เฉพาะบุคคลสำคัญ ๆ เท่านั้น เช่น พระพุทธเจ้า พระพุทธบิดา และพระพุทธสาวกบางรูป ส่วนบุคคลทั่วไป พิธีกรรมด้านนี้มีการจัดการเกี่ยวกับศพอย่างเรียบง่ายโดยการเผา ฝัง การทิ้งศพตามป่าทิ้งเป็นอาหารของสัตว์ป่า และการนำศพลอยแม่น้ำ

ชุมชนตำบลกลันทาเป็นชุมชนชาวกวยหรือส่วย เขมร ลาว มีข้อปฏิบัติเมื่อมีคนป่วยใกล้ตาย ประเพณีการปฏิบัติต่อศพ ประเพณีการปฏิบัติในการสวดศพ ประเพณีการบวชนาคและการจุติศพ ประเพณีการปฏิบัติในการเผาศพ และประเพณีการเก็บอัฐิและทำบุญอุทิศให้แก่ผู้ตาย เป็นลักษณะเฉพาะของชุมชนของตนเองปัจจุบันประเพณีการจัดงานบำเพ็ญกุศลศพของชุมชนมีการ

เปลี่ยนแปลงไปตามสมัยนิยม เช่นในสมัยดั้งเดิมนั้นมักนิยมฝังศพไว้ก่อน แต่ปัจจุบันเมื่อตายแล้วก็นิยมทำบุญฌาปนกิจคือเผาให้แล้วเสร็จ ซึ่งแต่ละชุมชนก็จัดงานศพตามฐานะของเจ้าภาพ แต่ในขั้นตอนพิธีการต่างๆ ชุมชนก็ยังยึดถือเอาประเพณีและข้อปฏิบัติที่ได้รับจากบรรพบุรุษสืบทอดกันมาตามความเชื่อดั้งเดิมบวกกับความเชื่อทางพระพุทธศาสนา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ตายต่อไป

คติธรรมที่ได้จากประเพณีการบำเพ็ญศพในชุมชนตำบลกลันทา คือ การมีสติไม่หลงตายไม่ตั้งอยู่ในความประมาท เห็นสังขารในชั้น ๕ ประเพณีการปฏิบัติต่อศพได้คติธรรม คือ ความกตัญญูต่อบทบาทหน้าที่ความเคารพนับถือ หลักไตรลักษณ์ คือ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ประเพณีการสวดศพได้คติธรรมคือการอุทิศส่วนกุศล การมีน้ำใจต่อกัน ประเพณีการบวชหน้าศพและจูงศพได้คติธรรมคือความกตัญญูรู้คุณ การสร้างอริยทรัพย์คือคุณความดีต่างๆ ประเพณีการเผาศพได้คติธรรม คือสังขารของชีวิตได้แก่อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ความไม่ประมาทในชีวิต ความเคารพนับถือต่อกัน และประเพณีการเก็บอัฐิการทำบุญอุทิศให้แก่ผู้ตาย ให้คติธรรมด้านความกตัญญูต่อบทบาทหน้าที่ ความสำนึกในบุญคุณต่อกัน และการเกิดใหม่ในโลกหน้า ด้วยอาศัยอำนาจของบุญกุศลที่ทำอุทิศให้แก่ผู้ตายนั่นจะทำให้ผู้ตายได้ไปเกิดในภพภูมิที่ดีในโลกหน้าต่อไป

Thesis Title : An Analysis of Buddhist Principle from Funeral Ceremony of Kalanda Community, Amphoe Muang Buriram, Buriram Province.

Researcher : Phra Praphan Kataguno (Sunthalunai)

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committee

: Dr.Chayaphorn Sookprasert
Pali III, M.B.A., M.A., Ph.D. (Buddhist Studies)

: Dr. Peerapong Mala
B.A.(Philosophy), M.A.(Ethics), Ph.D. (Philosophy)

Date of Graduation : March 20, 2016

Abstract

This research “An Analysis of Buddhist Principle from Funeral Ceremony of Kalanda Community, Amphoe Muang Buriram, Buriram Province” consists of 3 objectives; 1) to study funeral ceremony in Buddhist scriptures 2) to study funeral ceremony of Kalanda community of Amphoe Muang Buriram, Buriram province and 3) to study Buddhist principle from funeral ceremony of Kalanda community, Amphoe Muang Buriram, Buriram Province. The research finds that death is the final procession of life, meaning the end of breath and the end of life. The concept of death in Buddhism shows that death is normal of life. Theravada Buddhism views that death is normal of life. The death can be instrumental to teach Dhamma till attain the final condition, Nibbana. There are 4 causes of death namely, end of life (Ayukhaya Marana), end of Kamma (Kamma Marana), both end of life and Kamma (Ubhayakkhaya Marana) and separation of Kamma (Upacchadaka Marana).

The funeral ceremony in Buddha time was managed only for an important person such as the Lord Buddha, the Buddha’s father and noteworthy monks. For the normal people, it was managed in simple way by cremation, burial, leave it in the forest and float it into the river.

For the funeral ceremony in Kalanda community, it finds that this community mixed with Kuw or Suow, Khamer and Laotian. Their ritual on funeral can see various ways, such as the practical tradition for the death, the chanting tradition for the death, the ordained tradition for the death, the practical tradition for cremation, the tradition for collection of bones and the tradition of meritorious transfer for the death. This tradition is specific character of Kalanda community. Presently, the funeral ceremony of this community had changed from the previous time such as

the dead were usually buried while in present the dead were cremated. Each community managed the dead by considering the family's financial status. The ceremony carried on from the ancestors together with Buddhist ritual. And the main objective of this ceremony is to transfer merit for the dead.

The Buddhist principle can find from the funeral ceremony of Kalanda community is consciousness without death, consciousness remain, realized the Five Aggregates. For the practical tradition, it can find Buddhist principle such as the gratitude, respect and understand the Three Characteristics. For the chanting tradition for the death, it can find the Buddhist principle such as transfer merit to the dead and harmonious ceremony. For the ordained tradition for the death, it can find the gratitude and make good deed. For the practical tradition of cremation, it can find the truth of life, namely, impermanent, suffering and non-self, unconsciousness on life and gratitude. And the tradition for collection of bones, it can find the Buddhist principle such as the gratitude and the rebirth in next world by the power of meritorious transfer. It is believed that the meritorious transfer will support the dead reborn in the bliss world.